

RODŽER ZELAZNI

HRONIKE AMBERA

III TOM

ADUTI PROPASTI
KRV AMBERA
OBELEŽJE HAOSA

Prevela
Nevena Andrić

■ Laguna ■

Naslov originala

Roger Zelazny

THE GREAT BOOK OF AMBER:

The Complete Amber Chronicles 1-10

BOOK 6: TRUMPS OF DOOM

BOOK 7: BLOOD OF AMBER

BOOK 8: SIGN OF CHAOS

Compilation copyright © 1999 by Avon Books, Inc.

Trumps of Doom copyright © 1985 by The Amber Corporation

Blood of Amber copyright © 1986 by The Amber Corporation

Sign of Chaos copyright © 1987 by The Amber Corporation

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

SADRŽAJ

ADUTI PROPASTI	7
KRV AMBERA	193
OBELEŽJE HAOSA.	411
O autoru.	621

KNJIGA ŠESTA
ADUTI
PROPASTI

Još jednom, za Džudi

PRVO POGLAVLJE

Baš je smaranje čekati da neko proba da te ubije. Ipak, bio je trideseti april, i desiće se isto što i uvek, naravno. Trebalo mi je vremena da ukapiram šta se događa, ali sad sam bar znao kada mi se sprema to što mi se sprema. Ranije sam bio preza-uzet, pa nisam ništa preduzimao. Sada sam, međutim, obavio sve što je trebalo. Zadržao sam se samo radi ovoga. Valjalo je raščistiti to pre nego što krenem.

Ustao sam, otišao do kupatila, istuširao se, oprao zube i tako dalje. Opet sam puštao bradu, pa nisam morao da se brijem. Nije me drmala neobična zebnja kao onog tridesetog aprila pre tri godine, kada sam se probudio mučen glavoboljom i predosećajem, otvorio prozore, ušao u kuhinju i video da su sve ringle na gas uključene, a nijedna ne gori. Ne. Nije bilo čak ni kao onog tridesetog aprila prethodne godine, u drugom stanu, kada sam se probudio pred zoru i osetio blag miris dima – i onda otkrio da stan gori. Svejedno, nisam prilazio lampama, za slučaj da su sijalice pune nečeg zapaljivog, i čvrknuo bih svaki prekidač umesto da ga pritisnem. Nije usledilo ništa neumesno.

Obično uveče podesim tajmer aparata za kafu. Tog jutra, međutim, nisam želeo da pijem kafu napravljenu dok nisam

gledao. Pristavio sam novo lonče i dok sam čekao da se kafa skuva, proverio prtljag. Sve ovdašnje stvari do kojih mi je bilo stalo smestio sam u dva sanduka srednje veličine – odeću, knjige, slike, instrumente, nekoliko suvenira i tako dalje. Zatvorio sam kutije. Rezervna odeća, dukserica, jedna dobra knjiga i svežanj putnih čekova završili su u rancu. Kad krenem, ostaviću ključ kod domara, pa neka on pusti unutra nove stanare. Sanduci će u skladište.

Tog jutra nisam otišao na trčanje.

Dok sam pijuckao kafu, šetkao se od prozora do prozora i zastajao da postrance osmotrim ulice i zgrade preko puta (prošlogodišnji pokušaj izveo je čovek s puškom), prisećao sam se prvog puta kad se to desilo, pre sedam godina. Vedrog prolećnog popodneva išao sam ulicom kada je kamion naglo skrenuo, popeo se na pločnik i maltene me sastavio sa zidom od cigle. Uspeo sam da se bacim u stranu i otkotrljam. Vozač nikad nije povratio svest. Činilo se da je posredi sumanut događaj kakav se povremeno nezvan javi u životima svih nas.

Kroz godinu dana, međutim, tačno u dan, kasno uveče sam se vraćao kući od devojke kada su me napala neka trojica a da mi nisu čak ni novčanik zatražila – jedan je nosio nož, dvojica komade cevi.

Njihove ostatke smestio sam u dovratok obližnje prodavnice ploča, i premda jesam mislio o tome dok sam se vraćao kući, tek sutradan mi je sinulo da je posredi godišnjica kamionske nesreće. Čak i tada sam otpisao sve zajedno kao čudnu slučajnost. Zahvaljujući pismu-bombi, koje mi je sledeće godine raznelo pola jednog drugog stana, počeo sam se pitati da li u to doba godine, u mojoj blizini, ne dolazi do zakrivljenja statističke prirode stvarnosti. Naredne godine su me uverile u to.

Jednom godišnje, neko voli da proba da me ubije, i to je to. Kad pokušaj ne upali, prođe još godinu dana pre nego što opet proba. Maltene je ličilo na igru.

Ipak, ove godine sam i ja hteo da se igram. Najviše me je nerviralo što on, ona ili ono kao da nikad ne prisustvuju samom događaju, već se radije odlučuju za tajnovitost, ili neke smicalice, ili za posrednike. Ovu osobu ću nazivati „S“ (što u okviru moje privatne kosmologije nekad znači „spletkaroš“, a nekad „serator“); „X“ je ionako izrabljeno, a ja ne volim da se zajebavam sa zamenicama sumnjivog porekla.

Oprao sam šolju i lonče za kafu i stavio ih da se suše. Onda sam uzeo torbu i krenuo. Gospodin Maligan nije bio tu ili je spavao, pa sam mu ubacio ključ u sandučce, izašao na ulicu i pošao u obližnji restorančić na doručak.

Nije bila gužva; sva vozila su se ponašala pristojno. Išao sam polako, osluškivao i gledao. Prijatno jutro najavljivalo je divan dan. Nadao sam se da ću brzo ovo srediti, pa da na miru uživam u njemu.

Stigao sam do restorana a da me niko nije dirao. Seo do izloga. Baš kad je kelner prišao da me pita šta ću da jedem, opazih poznatu priliku kako se švrčka ulicom – nekadašnjeg druga sa studija i kasnije kolegu, Lukasa Rejnarda: visokog metar osamdeset, riđeg, zgodnog uprkos stručno slomljenom nosu ili baš zbog njega; čoveka s glasom i nastupom trgovca, što je i bio.

Kucnuh o izlog, i on me vide, mahnu, okrenu se i uđe.

„Merle, pogodio sam“, reče on, pa priđe stolu, nakratko me dohvati za rame, sede i uze mi jelovnik iz ruku. „Nisam te zatekao u stanu, pa sam pretpostavio da si ovde.“

On spusti pogled i počeo da čita jelovnik.

„Zašto?“, zapitah.

„Ako biste još malo da razmislite, doći ću posle“, reče kelner.

„Ne“, odgovori Luk i pročita ogromnu narudžbinu. I ja poručih šta sam hteo. Onda: „Zato što si rob navike.“

„Navike?“, odgovorih. „Maltene više i ne jedem ovde.“

„Znam“, odgovori on, „ali ranije obično jesi, kad si pod pritiskom. Recimo, pred ispit – ili kad te nešto muči.“

„Hm“, rekoh. Činilo mi se da jeste donekle u pravu, premda nisam to ranije primetio. Obrtao sam u ruci pepeljaru sa slikom jednorogove glave, manju verziju vitraža na pregradi pored vrata. „Ne znam zašto“, izjavih konačno. „Pored toga, zašto misliš da me nešto muči?“

„Setio sam se kako se, zbog nekoliko nezgoda, paranoišes oko tridesetog aprila.“

„Više od nekoliko. Nisam ti sve ispričao.“

„Znači, još veruješ u to?“

„Da.“

On slegnu ramenima. Kelner dođe i dopuni nam šolje kafom.

„Okej“, popusti Luk konačno. „Je l' se danas već desilo?“

„Ne.“

„Šteta. Nadam se da ti to neće pomutiti glavu.“

Srknuo sam kafu.

„Nema frke“, rekoh mu.

„Odlično.“ On uzdahnu i protegnu se. „Čuj, tek juče sam se vratio u grad...“

„Uspešno putovanje?“

„Postavio novi prodajni rekord.“

„Super.“

„U svakom slučaju... tek kad sam svratio do kancelarije da se javim, saznao sam da si ti otišao.“

„Aha. Dao sam otkaz pre oko mesec dana.“

„Tražio te Miler. Ali bio ti je isključen telefon, pa nije uspeo da te dobije. Čak je i svraćao nekoliko puta, ali nisi bio tu.“

„Šteta.“

„Hoće da se vratiš.“

„Ja sam tamo završio.“

„A da čuješ prvo predlog, a? Brejdija će da šutnu na gornji sprat, a ti postaješ novi šef programiranja – plata ti skače za dvadeset posto. To mi je rekao da ti prenesem.“

Tiho sam se zacerekao.

„Zapravo, uopšte ne zvuči loše. Ali, kao što rekoh, završio sam s tim.“

„Ah.“ Oči mu se zacakliše i on mi se lukavo osmehnu. „Znači *imaš* nešto drugo u planu. Baš se pitao. Dobro, za slučaj da je tako, poručio ti je da mu kažeš šta su ti drugi momci obećali. Daće sve od sebe da nadmaši ponudu.“

Odmahnuh glavom.

„Ne razumeš šta ti govorim, izgleda“, rekoh. „Završio sam. Tačka. Neću da se vraćam. I neću raditi ni za koga drugog. Sa svim ovim sam gotov. Muka mi je od računara.“

„Ali stvarno ti dobro ide. Da nećeš da predaješ?“

„Jok ja.“

„A, do mojega! Moraš nešto raditi. Jesi li dobio neke pare?“

„Ne. Malo ću da putujem, mislim. Predugo sam na jednom mestu.“

On diže šolju kafe i iskapi je. Onda se zavali, skrsti ruke na stomaku i blago spusti kapke. Neko vreme je ćutao.

Konačno: „Kažeš, završio si. Misliš samo na posao i život ovde ili i na nešto drugo?“

„Ne razumem.“

„Umeš ti ponekad da nestaneš – i na koledžu si to radio. Nema te neko vreme, a onda se opet odjednom pojaviš. I nikad ne kažeš ništa određeno. Kao da vodiš dvostruki život. Je l' ovo ima neke veze s tim?“

„Ne znam na šta misliš.“

On se osmehnu.

„Ma naravno da znaš“, reče. Kad nisam odgovorio, dodade: „Pa, srećno ti bilo – ma šta da je u pitanju.“

Uvek u pokretu, retko kad miran, igrao se ključevima dok smo ispijali i drugu šolju kafe, zveckao priveskom s plavim kamenom, bacao ih u vazduh i opet hvatao. Konačno nam stiže doručak, pa smo neko vreme jeli u tišini.

Onda zapita: „Još imaš *Zvezdani prasak*?“

„Ne. Prodao sam ga jesenas“, rekoh mu. „Bio sam mnogo zauzet, jednostavno nisam imao vremena za jedrenje. Grehota da stoji.“

On klimnu glavom.

„Što mi je krivo“, reče. „Baš smo se zezali na njemu na faksu. A i posle. Voleo bih da smo još jednom isplovili na more, kao nekad.“

„I ja.“

„Je li, viđaš li Džuliju u poslednje vreme?“

„Ne, ne otkako smo raskinuli. Mislim da je još s nekim Rikom. A ti?“

„Aha. Svratio sinoć do nje.“

„Zašto?“

On slegnu ramenima.

„Bila je deo ekipe – a svi smo se u poslednje vreme nekako odrodili.“

„Kako je ona?“

„Još lepo izgleda. Raspitivala se za tebe. Poslala ti je ovo.“

Iz unutrašnjeg džepa jakne on izvadi zalepljen koverat i pruži mi ga. Na njemu je, njenim rukopisom, bilo ispisano moje ime. Otvorio sam ga i pročitao:

Merle,

Pogrešila sam. Znam ko si, i u opasnosti si. Moram da se vidim s tobom. Kod mene je nešto što će ti trebati. Vrlo je važno. Molim te, javi se ili svrati što pre.

Tvoja,

Džulija

„Hvala“, rekoh, pa otvorih ranac i ubacih pismo.

Zbunilo me je i probudilo u meni nekakvu strepnju. Baš. Moraću kasnije da odlučim šta dalje. Još mi se dopadala, i više nego što sam bio spreman da priznam, ali nisam bio siguran želim li da je vidim. Ali šta li je htela da kaže onim da zna ko sam?

Odagnah misli o njoj, opet.

Neko vreme sam gledao vozila, pio kafu i prisećao se kako sam upoznao Luka, na prvoj godini studija, u mačevalačkom klubu. Bio je neverovatno vičan.

„Je l' se još mačuješ?“, zapitah ga.

„Ponekad. Ti?“

„S vremena na vreme.“

„Nikad nismo zapravo ustanovili ko je bolji.“

„Sad nemamo kad“, rekoh.

On se tiho zacereka i nekoliko puta zamahnu nožem iz escajga prema meni.

„Izgleda. Kad ideš?“

„Verovatno sutra – treba da obavim još neke sitnice. Kad završim to, odlazim.“

„Kuda ćeš?“

„Ko zna. Nisam još odlučio.“

„Ti nisi normalan.“

„Aha. *Wanderjahr*, godina za skitnju, tako se to nekad zvalo. Ja sam svoju propustio, pa je hoću sad.“

„Zapravo, baš fino zvuči. Možda treba i ja da probam.“

„Možda. Mada, mislio sam da si ti svoju istrošio u porcijama.“

„Kako to misliš?“

„Nisam samo ja stalno odlazio nekud.“

„A, to.“ On odmahnu rukom kao da je nešto nebitno posre-
di. „To je bilo poslovno, ne iz zabave. Morao sam da sklapam neke dogovore ne bih li isplatio račune. Hoćeš ići do svojih?“

Čudno pitanje. Ni jedan ni drugi nikad nismo pominjali roditelje, osim krajnje uopšteno.

„Sumnjam“, rekoh. „Kako su tvoji?“

On mi uhvati pogled i zadrža ga, a hronični osmeh malo mu se raširi.

„Ko će znati“, odvrati. „Ne čujemo se baš redovno.“

Osmehnuh se i ja.

„Znam kako je.“

Dovršili smo jelo, popili još malo kafe za kraj.

„Znači, nećeš se čuti s Milerom?“ , zapita on.

„Ne.“

Opet je slegnuo ramenima. Stigao je račun, i on ga uze.

„Ja ću“, reče. „Na kraju krajeva, ja sam zaposlen.“

„Hvala. Možda mogu da te izvedem na večeru. Gde si odseo?“

„Čekaj.“ On zavuče ruku u džep košulje, izvadi kutiju šibica, dobaci mi je. „Tu. Motel *Nju lajn*“, reče.

„Da svratim oko šest, može?“

„Važi se.“

Platio je račun, i rastali smo se na ulici.

„Vidimo se“, reče.

„Aha.“

Doviđenja, Luk Rejnarde. Čudni čoveče. Znali smo se skoro osam godina. Lepo se provodili s vremena na vreme. Takmičili se u mnogim sportovima. Skoro svakog dana zajedno išli na trčanje. Obojica bili u trkačkom timu. Nekad izlazili sa istim devojkama. Kopkao me je – bio je snažan, pametan, i podjednako je cenio svoju privatnost kao i ja. Nešto nas je povezivalo, ali nisam sasvim razumeo šta.

Vratio sam se do parkinga blizu stana i pogledao ispod kola i pod haubu pre nego što sam bacio ranac unutra i upalio motor. Vozio sam polako, gledao sve ono što mi je pre osam godina bilo novo i nepoznato, i sada se od svega toga oprštao. U proteklih nedelju dana pozdravio sam se sa svim ljudima koji su mi nešto značili. Izuzev sa Džulijom.

Najradije bih to još odlagao, ali nije bilo vremena. Sad ili nikad, a i zagolicala mi je radoznalost. Stao sam na parking tržnog centra i našao telefonsku govornicu, ali kad sam je pozvao, nije se javljala. Pretpostavih da možda opet radi dnevnu smenu i puno radno vreme, ali možda se i tušira ili je u kupovini. Reših da se odvezem do nje i proverim. Nije bilo daleko. I ma

šta imala za mene, treba to pokupiti; bio je to zgodan izgovor da je vidim još jednom.

Nekoliko minuta sam kružio po kraju dok nisam našao slobodan parking. Zaključao sam kola, vratio se do ćoška i skrenuo desno. Malo je otoplilo. Negde su lajali psi.

Odšetao sam se uz ulicu do ogromne viktorijanske kuće, sada pretvorene u stanove. Njeni prozori nisu se videli spreda. Bila je na najvišem spratu, sa zadnje strane. Dok sam prilazio stazom, potiskivao sam uspomene, ali nije vredelo. Sećanja na vreme koje smo proveli zajedno pohrlila su nazad, zajedno s bagrom starih osećanja. Zastadoh. Stvarno sam blesav što sam se uopšte vraćao. Što li se cimam, kad mi ovo nije ni nedostajalo. A ipak...

U majčinu. *Želeo* sam još jednom da je vidim. Neću se sad predomišljati. Popeo sam se uz stepenice i prešao trem. Vrata su bila odškrinuta, pa uđoh.

Isto predvorje. Iste umorne ljubičice prašnjavih listova, u saksiji na komodi, ispred ogledala u pozlaćenom ramu – ogledala koje je mnogo puta odražavalo naš zagrljaj, malčice izobličen. Lice mi se zatalasa u prolazu.

Popeo sam se uz stepenice zastrte zelenim tepihom. Negde straga, pas počeo da zavija.

Prvo odmorište je bilo nepromenjeno. Prošao sam kratkim hodnikom, mimo sivkastosmeđih grafika i stočića, pa zaokrenuo i pošao uz drugo stepenište. Na pola puta, odozgo začuh nekakvo grebanje, a onda zvuk kao da se flaša ili vaza valja po parketu. Onda opet tišina, izuzev naleta vetra pod strehom. U meni se rodi neka nejasna zebnja, te ubrzah korak. Zastao sam na vrhu stepeništa, i činilo se da je sve u redu, ali kada sam udahnuo, osetih neobičan zadah. Nisam uspevao da odredim šta je u pitanju – znoj, memla, možda mokra zemlja – svakako nešto organsko.

Onda sam prišao Džulijinim vratima i sačekao nekoliko časaka. Tu miris kao da je bio jači, ali nisam ništa više čuo.

Tiho kucnuh o tamno drvo. Na trenutak mi se učinilo da iznutra čujem komešanje, ali samo na trenutak. Opet pokucah. „Džulija?“, pozvah. „Ja sam – Merl.“

Ništa. Kucnuh glasnije.

Nešto pade s treskom. Oprobah kvaku. Zaključano.

Obrtao sam i cimao, i na kraju istrkao kvaku, bravu, čitav ključni mehanizam. Istog časa kročih ulevo, pored šarki i dovratka. Pružih levu ruku i vrhovima prstiju blago pritisnuh gornji deo vrata.

Pomerio sam ih nekoliko centimetara unutra i zastao. Nije se čulo ništa novo, i nisam ugledao ništa osim komada zida i poda, sa uzanim naznakama jednog akvarela, crvene sofe, zelenog ćilima. Još malo odškrinuh vrata. Sve isto. I miris je bio još jači.

Načinih pola koraka udesno i počeh postojano da guram.

Ništaništaništa...

Kada sam je ugledao, trgnuh ruku unazad. Ležala je. Na drugoj strani sobe. Krvava...

Bilo je krvi na podu, na ćilimu, krvavi rusvaj blizu ugla levo od mene. Razbacan nameštaj, pocepani jastuci...

Obuzdah poriv da jurnem napred.

Načinio sam korak, pa još jedan; sva čula su mi bila na oprezu. Pređoh prag. U sobi nije bilo nikog/ničeg drugog. Frakir mi se steže oko ručnog zgloba. Trebalo je tada nešto da kažem, ali sam mislio o drugim stvarima.

Prišao sam i kleknuo kraj nje. Pripade mi muka. S ulaza nisam video da joj fale pola lica i desna ruka. Nije disala, i karotidna arterija joj je mirovala. Na sebi je imala iskidan i krvav kućni ogrtač boje kajsije; oko vrata joj je visio plav privezak.

Krv koja se preko ćilima izlila na parket bila je razmazana i ugažena. Ipak, posredi nisu bili otisci ljudskih stopala, već neka krupna, izdužena troprsta čuda s velikim jastučićima i kandžama.

Bio sam tek polovično svestan promaje iz otvorenih vrata spavaće sobe iza sebe; ona odjednom uminu, i zadah se pojača.

Opet hitro pulsiranje na ručnom zglobu. Nije, međutim, bilo zvuka. Vladala je stopostotna tišina, ali znao sam da je stvo- renje tu.

Iz klečećeg položaja se hitro okrenuh, predoh u čučanj...

Ugledah krupna usta puna velikih zuba, krvave usne zas- kane oko njih. Ovičavale su njušku, čiji je vlasnik bilo psetoliko stvorenje teško dvesta-trista kilograma, zaraslo u buđavo žuto krzno. Uši su mu ličile na bokore pečuraka, a žutonarandžaste oči behu iskolačene i divlje.

Pošto nisam gajio ama baš nikakve sumnje u pogledu nje- govih namera, zavitlah kvaku, koju sam već minut polusvesno stiskao u ruci. Okrznula mu je isturenu kost iznad levog oka bez ikakvog primetnog učinka. Tiho, bešumno, stvorenje skoči na mene.

Nisam stigao čak ni da kažem jednu reč Frakiru...

Zaposleni u klanicama znaju za izvesnu tačku na životinj- skom čelu; dobiješ je tako što povučesh zamišljenu liniju od desnog uva do levog oka i još jednu od levog uva do desnog oka. Pri ubijanju, naciljaš udarac tri do pet centimetara iznad ovog X. Tome me je naučio stric. Doduše, on nije radio u klanici. Samo je umeo da ubija.

Zato se zavrteš napred i u stranu kada je skočilo i zada- doh udarac u smrtonosnu tačku, kao maljem. Stvorenje se, međutim, kretalo još brže nego što sam predvideo, i kada sam ga dokačio pesnicom, već je jurilo pored mene. Zahvaljujući vratnim mišićima, izdržalo je snagu mog udarca.

Ovo mu je, međutim, izmamilo prvi zvuk – kevtanje. Ono otrese glavom i munjevito se okrenu, te se opet ustremi na mene. Sada mu je iz grudi dopiralo tiho, potmulo režanje, i skok mu je bio visok. Neću uspeti da se izmaknem, toliko mi je bilo jasno.

Stric me je takođe naučio da ščepam psa za mekano mesto sa obeju strana vrata, ispod vilice. Ako je velik, moraš ga dobro poduhvatiti i moraš da pogodiš tačno. Trenutno nisam baš

imao izbora. Ako probam da ga udarim nogom i promašim, verovatno će mi otkinuti stopalo.

Ruke mi sunuše napred i, hitro poput zmije, uvis, i ja se spremih za susret. Bio sam siguran da je stvor teži od mene, i uzeo je zalet; morao sam ga valjano dočekati.

Već sam zamišljao kako gubim prste ili celu šaku, ali sam ga poduhvatio ispod vilice i stegnuo. Držao sam ruke ispravljene, i nagnuo sam se napred kako bih izdržao sudar. Silina njegovog skoka me je uzdrmala, ali sam uspeo da održim stisak i apsorbujem je.

Dok sam slušao režanje i posmatrao njušku kako mi balavi na tridesetak centimetara od lica, shvatih da nisam baš razmišljao šta ću posle. Pseću glavu ponekad možeš tresnuti o nešto zgodno i tvrdo; karotidne arterije su mu pređuboko da bi ga onesvestio neposrednim pritiskom. Ipak, ovaj stvor je bio snažan, grozničavo se bacakao i već mi je klizio iz zahvata. Dok sam mu držao čeljusti na odstojanju i gurao ih uvis, shvatih i da je, ispružen po dužini, viši od mene. Mogu probati da ga šutnem u nešto mekano odozdo, ali verovatno bih izgubio ne samo ravnotežu nego i zahvat, a onda bi mi se prepone našle na udaru njegovih zuba.

Ipak, istrгнуo mi se iz leve ruke pa nisam imao izbora do da upotrebim desnu ili je izgubim. Zato gurnuh iz sve snage i opet uzmakoh. Tražio sam oružje, bilo kakvo oružje, ali u blizini nije bilo ničeg upotrebljivog.

Stvor se opet baci, ovog puta ka mom grlu, prebrzo i previsoko da bih ga šutnuo u glavu. Nisam se mogao ni izmaći.

Nadao sam se da je stric bio u pravu i što se ovoga tiče; prednje noge stvora bile su mi malo iznad nivoa struka, te ih ščepah iz sve snage i uvrnuh, unazad i unutra, padajući na jedno koleno da izbegnem one čeljusti; brada mi je bila spuštena kako bih zaštitio grlo, a glava izmaknuta unazad. Kostii su krckale i lomile se dok sam ga uvrtao, i glava mu gotovo odmah

sunu naniže, u napad na moje ručne zglobove. Ipak, tada sam već ustajao, gurao napred, skakao na noge.

Presamitio se unazad, izvio se, i maltene povratio ravnotežu. Kada su mu šape udarile o pod, međutim, ispustio je zvuk – nešto između cviljenja i rezanja – i svalio se unapred.

Spremao sam se da mu naciljam još jedan udarac u lobanju kada se osovio na noge; kretao se brže nego što sam očekivao. Čim je ustao, digao je desnu prednju šapu i sada je stajao na tri noge, režeći i dalje, donje vilice mokre od bala, očiju prikovanih na moje. Ja se pomerih malo ulevo, pošto se sigurno spremao da se opet zaleti na mene. Zauzeo sam položaj kom me niko nije učio; s vremena na vreme ponešto sam smislim.

Ovog puta je nasrnuo na mene nešto sporije. Možda sam ga i mogao strefiti u glavu. Ne znam, nisam probao. Opet ga ščepah za vrat, i ovog puta sam bio na poznatom tlu. Neće mi se istrgnuti kao malopre u onih nekoliko časaka koliko mi je trebalo. Ne narušavajući mu zalet, okrenuo sam se, sagnuo se, pa gurnuo i povukao u isto vreme, i malo mu usmerio putanju.

Obrnuo se u vazduhu i leđima udario o prozor. Uz lomljivu stakla i drveta on prolete kroz njega, odnoseći sa sobom dobar deo okvira, zavesu i garnišnu.

Čuo sam udarac o zemlju tri sprata niže. Kada sam ustao i pogledao napolje, videh kako se nekoliko puta trznuo, pa se umirio, u onom betoniranom delu dvorišta gde smo Džulija i ja često u po noći pili pivo.

Vratio sam se do Džulije i uhvatio je za ruku. Počeo sam da shvatam koliko sam ljut. Neko stoji iza ovoga. Da nije opet S? Je l' mi ovo ovogodišnji poklon za trideseti april? Imao sam osećaj da jeste i hteo sam da učinim S-u isto ovo što sam upravo uradio stvorenju. Sigurno postoji neki razlog. Sigurno postoji neki trag.

Ustao sam, otišao u spavaću sobu, doneo ćebe i prekrrio Džuliju. Mehanički obrisah otiske prstiju s kvake na podu i počeh da pretražujem stan.

Našao sam ih na polici iznad kamina, između časovnika i naslaganih broširanih izdanja o okultnom. Onog trena kad sam ih dodirnuo i osetio hladnoću, shvatih da je sve još ozbiljnije nego što sam mislio. Sigurno je na to mislila kad je rekla da je kod nje nešto moje, nešto što će mi trebati – samo, nisu bili stvarno moji; dok sam ih razgledao, na jednom nivou sam ih prepoznao, ali na drugom nivou su me zbunjivali. Bile su to karte; aduti, u isto vreme i slični i neslični onima koje sam viđao ranije.

Špil nije bio potpun. Samo nekoliko karata, zapravo, i to čudnih. Na zvuk sirene, brzo ih strpah u bočni džep. Biće posle vremena za pasijans.

Jurnuo sam niz stepenice, pa napolje kroz vrata, i nisam sreo nikoga. Fido je još ležao tamo gde je pao, i svi komšijski psi su raspredali o tome. Leteo sam preko ograda i gazio cvetne leje, prečicom kroz zadnja dvorišta na putu ka sporednoj ulici gde sam bio parkiran.

Nekoliko minuta kasnije, kilometrima daleko odatle, trudio sam se da oribam krvave otiske šapa iz sećanja.

DRUGO POGLAVLJE

O dvezao sam se od zaliva sve dok nisam stigao do mirnog područja obraslog u drveće. Zaustavio sam auto, izašao i pošao peške.

Poprilično kasnije, našao sam mali, pust park. Sedoh na klupu, izvadih adute i uzeh da ih proučavam. Nekoliko njih je delovalo polupoznato, a ostali su me bacali u potpuni rebus. Predugo sam zurio u jedan, i učini mi se da čujem pesmu sirena. Spustih ih. Nisam prepoznavao stil. Osećao sam se krajnje nelagodno.

Ovo me je podsetilo na priču o svetski poznatom toksikologu koji je slučajno uneo u telo otrov bez poznatog protivotrova. Nametalo se veliko pitanje: da li je uzeo smrtonosnu dozu. Pogledao je u klasični udžbenik, koji je sam napisao pre mnogo godina. Prema njegovoj sopstvenoj knjizi, jeste. Pogledao je u drugi, iz pera podjednako uglednog stručnjaka. Ako je verovati njoj, uzeo je samo pola količine potrebne da se ucmecka neko njegove telesne mase. Stoga je seo, čekao i nadao se da je pogrešio.

Tako sam se ja osećao sada; ja sam stručnjak za ovo. Mislio sam da poznajem rad svakoga ko bi ovakve predmete mogao načiniti. Uzeo sam jednu kartu, koja me je opčinjavala na neki

uvrnut, gotovo poznat način – prikazivala je mali travnat rt u mirnom jezeru; zdesna se neuhvatljivo svetlucao tračak nečega blistavog. Snažno dunuh u nju, na tren je zamaglih, i kucnuh po njoj noktom. Zazvečala je kao stakleno zvono i oživela uz treptaj. Senke su se lelujale i pulsirale, a prizor se malo-pomalo bližio sumraku. Pređoh rukom preko nje i sve se ponovo umiri – opet jezero, trava i dan.

Veoma je daleko odavde. Tamošnje vremenske struje brže su od ovih u mojoj trenutnoj okolini. Zanimljivo.

Opipao sam se u potrazi za starom lulom koju sam povremeno dozvoljavao sebi, pa je napunio, pripalio, pućnuo, i zadubio se u misli. Karte rade, nisu neka zgodna imitacija, i premda im nisam razumeo svrhu, trenutno mi to nije bila glavna briga.

Bio je trideseti april, i ja sam se opet suočio sa smrću. Još nisam stao licem u lice sa osobom koja se poigrava mojim životom. S je umesto toga poslao onu gadost. Nisam tamo ubio običnog psa. A karte... gde ih je Džulija našla i zašto je htela meni da ih da? Karte i pas nagoveštavali su da je posredi veća moć nego što poseduje običan čovek. Sve vreme sam mislio da sam privukao nezvanu pažnju nekog psihopate, kojim se mogu pozabaviti kad me ne bude mrzelo. Ipak, jutrošnji događaji davali su drugačiju notu čitavom slučaju. Svedočili su da imam dozlaboga gadnog neprijatelja.

Stesao sam se. Hteo sam opet da popričam s Lukom, zamolim ga da se priseti sinoćnog razgovora, da vidim može li se iz Džulijinih reči izvući kakav nagoveštaj. Želeo sam i da se vratim i pažljivije pretražim stan. Ipak, to nije dolazilo u obzir. Dok sam se ja odvozio, ispred su se parkirali panduri. Neko vreme neću moći unutra.

Rik. Postojao je taj Rik Kinski, dasa s kojim je izlazila nakon što smo mi raskinuli. Znao sam ga iz viđenja – mršav, brkat, uman tip, debele naočare i tako to. Bio je šef u knjižari u koju sam svratio jednom-dvaput. Međutim, nisam ga dobro

poznao. Možda mi on kaže nešto o kartama i kako se to Džulija uvalila u događaje koji su je koštali života.

Još malo sam premetao ovo po glavi, pa sklonio karte. Neću se više zezati s njima. Ne još. Prvo da prikupim što više podataka.

Zaputih se ka kolima. U hodu sam razmatrao kako ovaj trideseti april još nije gotov. Pretpostavimo da S ne smatra kako sam u jutrošnjem susretu ja bio neposredna meta. U tom slučaju ima još dosta vremena za nov pokušaj. Takođe sam imao osećaj da će, ako mu uđem u trag, S zaboraviti na datume i skočiti mi za grlo čim mu se ukaže prilika. Rešio sam da nadalje budem na oprezu, da živim kao u opsadnom stanju dok se ovo čudo ne sredi. A sada ću usmeriti svu svoju snagu na dotično sređivanje. Moja sopstvena dobrobit je, činilo se, zavisila od brzog uništenja ovog neprijatelja.

Treba li da se posavetujem s nekim?, pitao sam se. I ako treba, s kim? Još uvek štošta nisam znao o svom poreklu...

Ne. Ne još, odlučih. Moram se potruditi da se sa ovim izborim svojeručno. Ne samo što sam tako hteo nego mi je trebalo i vežbe. Tamo odakle sam ja moraš biti sposoban da izađeš na kraj s kojekakvim gadostima.

Vozio sam, tražio govornicu i trudio se da ne zamišljam Džuliju onako kako sam je poslednji put video. Vetar je doneo nekoliko oblaka sa zapada. Pored nevidljivog Frakira, na ruci mi je kuckao sat. Vesti na radiju bile su međunarodne i nevesele.

Zaustavio sam se ispred radnje i odande telefonirao, probao da dobijem Luka u motelu. Nije bio tu. Stoga sam u restoran-skom delu prodavnice pojeo sendvič i popio milkšejk i posle opet zva. Još ga nema.

Okej. Uloviću ga kasnije. Zaputio sam se u grad. Rikova knjižara se, koliko sam se sećao, zvala *Izbiračica*.

Proveo sam se pored nje i video da je otvoreno. Parkirao sam auto nekoliko ćoškova dalje i vratio se peške. Kretao sam se gradom, sve vreme na oprezu, ali nisam primetio ni znaka da me neko prati.

U hodu osetih hladan povetarac; nagoveštavao je kišu. Kroz izlog spazih Rika kako sedi za visokim pultom i čita knjigu. U radnji, koliko sam video, nije bilo nikog drugog.

Dok sam ulazio, zvonce iznad vrata zazvrnda, i on diže pogled. Krenuo sam ka njemu, a on se uspravi i razrogači oči.

„Čao“, rekoh i zastadoh načas. „Rik, ne znam je l’ me se sečas.“

„Ti si Merl Kori“, reče on tiho.

„Jesam.“ Nagnuo sam se na tezgju, i on uzmaknu. „Pitao sam se znaš li slučajno nekoliko sitnica.“

„Kakvih sitnica?“

„O Džuliji“, rekoh.

„Slušaj“, odgovori on, „nisam joj ni prišao dok vas dvoje niste raskinuli.“

„A? Ne, ne, ne razumeš. Baš me briga za to. Trebaju mi skoriji podaci. Pokušavala je da me dobije ove nedelje i...“

On zavrte glavom.

„Nisam se čuo s njom nekoliko meseci.“

„Je li?“

„Aha, prestali smo da se viđamo. Različita interesovanja, znaš.“

„Je l’ bila dobro kad ste se... razišli?“

„Valjda jeste.“

Zagledao sam mu se pravo u oči, i on se lecnu. To mi se nije dopalo. „Valjda jeste.“ Malo me se plašio, videh, pa reših da ga pritisnem.

„Kako to misliš ’različita interesovanja’?“

„Pa, postala je malo čudna, znaš?“, kaza on.

„Ne znam. Reci mi.“

On obliza usne i pogleda u stranu.

„Ne bih da upadnem u neprilike“, izjavi.

„Ne bih ni ja da ih pravim. O čemu se radi?“

„Pa“, reče on, „plašila se.“

„Plašila? Čega?“

„Ovaj... tebe.“

„Mene? Svašta. Nikad je nisam ničim uplašio. Šta ti je rekla?“

„Nije baš tako kazala, ali video sam to, uvek kad se pomene tvoje ime. Onda je počela da se zanima za uvrnute stvari.“

„Ne kapiram“, rekoš. „Uopšte. Postala je čudna? Zanimala se za uvrnute stvari? Kakve? Šta se dešavalo? Stvarno ne razumem, a voleo bih.“

Ustao je i krenuo ka unutrašnjosti radnje, pa se osvrnuo kao da hoće da pođem za njim. To i uradih.

Usporio je kod polica o prirodnoj medicini, organskoj zemljoradnji, boričkim veštinama, biljnim melemima i porođaju kod kuće, ali je nastavio i zašao u pravi-pravcati okultni odeljak.

„Evo“, reče sa oklevanjem. „Pozajmila bi nekoliko knjiga odavde, vratila ih, onda pozajmila još nekoliko.“

Slegnuh ramenima.

„I to je to? To nije preterano uvrnuto.“

„Ali baš se zagrejala.“

„Kao i mnogi drugi.“

„Pusti me da završim“, nastavi on. „Počela je od teozofije, čak je išla na sastanke ovdašnje grupe. Dosta brzo je izgubila interesovanje, ali tad je već bila upoznala nekoliko ljudi i koje-kakve njihove poznanike. Vrlo uskoro se družila sa sufijama, sledbenicima Gurđijeva, čak i s jednim šamanom.“

„Zanimljivo“, rekoš. „A joga ništa?“

„Joga ništa. I ja sam je to pitao, rekla je da hoće moć, ne samadi*. U svakom slučaju, uporno je nalazila sve čudnije i čudnije poznanike. Elem, atmosfera je postala previše ezoterična za mene, pa sam se pozdravio s njom.“

„Pitam se otkud to“, premišljao sam.

„Evo“, reče, „pogledaj ovo.“

On mi dobaci crnu knjigu i koraknu unazad. Uhvatio sam je. Bila je to Biblija. Otvorih stranu gde inače pišu podaci o izdavaču.

---

* U jogi, najviši stupanj meditacije, dostizanje jedinstva. (Prim. prev.)

„Je l' ovo izdanje po nečemu posebno?“, zapitah.

On uzdahnu.

„Ne. Izvini.“

Uze je i stavi je na policu.

„Samo čas“, reče.

Vratio se do pulta i iz prostora ispod njega izvadio kartonski znak. Pisalo je „BRZO SE VRAĆAM. OPET OTVARAMO U“, a ispod je bio nacrtan časovnik s pokretnim kazaljka. Namestio ih je na pola sata kasnije i okačio znak u prozorčić na vratima. Onda je navukao rezu i mahnuo mi da pođem za njim u stražnju prostoriju.

U kancelariji su se nalazili radni sto, nekoliko stolica, kutije pune knjiga. On sede za sto i klimnu glavom prema najbližoj stolici. Seo sam. Onda je uključio telefonsku sekretaricu, sklonio gomilu obrazaca i dopisa sa upijača za hartiju, otvorio fioku i izvadio flašu kjangtija.

„Hoćeš čašu?“, upita.

„Može, hvala.“

Ustao je i ušao u mali toalet. Uzeo je dve čaše s police i plaknuo ih. Doneo ih, spustio, napunio obe i gurnuo jednu prema meni. Bile su iz hotela *Šeraton*.

„Izvini što sam te gađao Biblijom“, reče, pa diže čašu i srknu.

„Ti si izgleda očekivao da nestanem u oblaku dima.“

On klimnu glavom.

„Stvarno sam ubeđen da njena želja za moći ima veze s tobom. Da se ne baviš nekom vrstom okultizma?“

„Ne.“

„Ponekad je, po njenoj priči, zvučalo kao da si natprirodno biće.“

Nasmejah se. I on isto, časak kasnije.

„Ne znam“, reče tada. „Svašta čudno postoji na svetu. Sigurno nisu svi oni u pravu, ali...“

Slegnuh ramenima.

„Ko zna. Dakle, misliš da je tražila sistem koji bi joj dao moć da se brani od mene?“

„Ja sam stekao takav utisak.“

Otpih vina.

„To nema nikakvog smisla“, rekoh mu.

Ipak, još dok sam izgovarao ovo, znao sam da su mu reči verovatno istinite. I ako su joj se zbog mene putevi ukrstili sa onim što ju je ubilo, onda sam delimično odgovoran za njenu smrt. Odjednom sam pored bola osetio i taj teret.

„Završi priču“, rekoh.

„To ti je uglavnom to“, odgovori on. „Dojadili su mi ljudi koji su sve vreme hteli da raspravljaju o kosmičkim sranjima, pa sam raskinuo s njom.“

„I to je to? Je l' našla pravi sistem, pravog gurua? Šta se desilo?“

On uze velik gutljaj i zagleda se u mene.

„Stvarno mi se dopadala“, reče.

„Ne sumnjam.“

„Tarot, Kabala, Zlatna zora, Krouli, Fortjun – to je sledeće došlo na red.“

„Je l' se na tome zadržala?“

„Ne znam zasigurno. Ali sumnjam. I ovo sam čuo tek kasnije.“

„A ritualna magija?“

„Verovatno.“

„Ko se bavi njom?“

„Mnogi.“

„Mislim, koga je našla? Da nisi čuo?“

„Mislim Viktora Melmana.“

Pogledao me je kao da očekuje nešto. Odmahnuh glavom.

„Izvini. Nikad čuo.“

„Čudan čovek“, razmatrao je on, pa otpio gutljaj i zavalio se u stolicu, šaka spletenih na potiljku, laktova gurnutih napred. Zagledao se ka toaletu. „Čuo... čuo sam – od mnogih ljudi, i to poprilično pouzdanih – da on stvarno ima nešto, da poseduje nešto naročito, da je spoznao nekakvo prosvetljenje, prošao

inicijaciju, ima nekakvu moć i ume da bude odličan učitelj. Ali ima i problema sa egom, kao što to već biva u takvim slučajevima. I nisu tu baš skroz čista posla. Čak sam čuo da mu to nije pravo ime, da ima policijski dosije, i da više liči na Mensona nego na maga. Ne znam. Navodno je slikar – zapravo uopšte nije loš. Slike mu se prodaju.“

„Upoznao si ga?“

Stanka, onda: „Da.“

„Kako ti se činio?“

„Na znam. Mislim... pristrasan sam. Nisam zapravo siguran.“
Promućkao sam vino u čaši.

„Otkud to?“

„Ma, ranije sam hteo da mu budem učenik. Odbio me je.“

„Znači, i ti si se zanimao za ovo. Mislio sam...“

„Ni za šta se ja ne zanimam“, obrecnu se on. „Hoću da kažem, sve sam probao u nekom trenutku. Svako prolazi kroz faze. Hteo sam da se razvijam, da širim vidike, da napredujem. Ko to ne želi? Ali nikad nisam našao to nešto.“ On se uspravi i otpi još gutljaj vina. „Ponekad mi se čini da sam bio blizu, da je postojala neka moć, neka vizija, a ja sam je maltene dodirnuo ili video. Maltene. Onda je nestala. To ti je sve šarena laža. Samo se zavaravaš. Nekad mi se čak činilo da ja imam to nešto. Onda bi prošlo nekoliko dana i shvatio bih da opet lažem sebe.“

„Sve to pre nego što si upoznao Džuliju?“

On klimnu glavom.

„Tako je. Možda smo zato i ostali zajedno neko vreme. I dalje volim da pričam o svim tim sranjima, svejedno što više ne verujem u njih. Onda je ona preozbiljno zagazila u te vode, a meni se nije opet kretalo u to.“

„Kapiram.“

On ispi čašu i opet je napuni.

„Nema tu ničeg“, reče. „Samo bezbroj načina da lažeš sebe, da ubediš sebe u neistine. Valjda sam čeznuo za magijom, a prave magije na svetu nema.“

„Što si me onda gađao Biblijom?“

On se nasmeja kroz nos.

„Isto tako sam mogao uzeti Kuran ili Vede. Bilo bi super da si samo nestao u blesku ognja. Ali džabe.“

Osmehnuh se.

„Kako da nađem Melmana?“

„Tu mi je negde“, reče on, pa pogleda dole i otvori fioku. „Evo.“

On izvadi sveščicu i uze da je prelistava. Prepisao mi je adresu na karticu i dao mi je. Onda opet popi vina.

„Hvala.“

„To mu je atelje, ali tu i živi“, dodade.

Klimnuh glavom i spustih čašu.

„Hvala ti što si mi rekao sve ovo.“

On diže bocu.

„Hoćeš još malo?“

„Ne, hvala.“

Slegnuo je ramenima i dopunio sebi piće. Ustadoh.

„Znaš, stvarno je tužno“, reče.

„Šta?“

„Što magija ne postoji, nikad i nije, i verovatno nikad i neće.“

„Šta da se radi“, reko.

„Svet bi bio mnogo zanimljiviji.“

„Aha.“

Okrenuh se da odem.

„Učini mi nešto“, kaza on.

„Šta?“

„Kad kreneš napolje, namesti tri sata na znaku i zalupi vrata za sobom da se zaključaju.“

„Važi.“

Ostavio sam ga tu i uradio sve što je rekao. Nebo se bilo znatno smračilo, vetar postao malo hladniji. Opet sam probao da dobijem Luka s telefona na čošku, ali još ga nije bilo.

Bili smo srećni. Dan je bio prva liga. Vreme je bilo savršeno, a sve što smo radili ispalo je tačno kako treba. Te večeri smo bili

na zabavnoj žurci, posle otišli na kasnu večeru na nekom super mestu na koje smo slučajno nabasali. Zadržali smo se malo duže, pili piće, nismo želeli da se dan završi. Rešili smo da produžimo uživanciju, pa smo se odvezli na pustu plažu, gde smo sedeli i malo se prskali, gledali mesec i osećali povetarac. Podugo. Onda sam uradio nešto što sam recimo bio obećao sebi da neću. Nije li beše Faust mislio kako vredi prodati dušu za trenutak lepote?

„Dodji“, rekao sam, naciljao limenkom od piva u kantu za đubre i uhvatio Džuliju za ruku. „Hajde da se prošetamo.“

„Gde ćemo?“, zapita ona kad sam je povukao na noge.

„U vilinsku zemlju“, rekoh. „U ono 'nekad davno' iz bajke. U Eden. Hajde.“

Smejući se, pustila me je da je povedem plažom ka suženju između dva visoka nasipa koji su je stiskali između sebe. Mesečina je bila obilna i žuta, a more je pevalo moju omiljenu pesmu.

Šetali smo se i držali se za ruke, pa na kraju prošli strminu obale, gde nam se, na nagloj okuci puta, peščani žal izgubio iz vida. Tražio sam pećinu koja samo što se ne beše ukazala, visoka i uzana...

„Pećina“, objavih nekoliko časka kasnije. „Hajmo unutra.“

„Sigurno je mračno.“

„Odlično“, rekoh, i mi uđosmo.

Mesečina nas je pratila možda šest koraka. Tad sam već, međutim, bio spazio skretanje ulevo.

„Ovuda“, objavih.

„Baš je mrak!“

„Naravno. Samo se drži za mene još malo. Biće sve u redu.“

Petnaest-dvadeset koraka, i zdesna je doprlo slabašno svetlo. Poveo sam je duž zaokreta; što smo dalje odmicali, to se put bolje video.

„Da se ne izgubimo“, reče ona tiho.

„Ja se nikad ne gubim“, odgovorih.

Svetlost se pojačavala. Put je još jednom skrenuo, i mi smo nastavili prolazom i izašli smo u podnožje planine; nedaleko

odatle videli smo šumu mladica, a iznad drveća sunce je lebdelo na nebu kao da je sredina prepodneva.

Ukočila se i razrogačila plave oči.

„Dan je“, reče.

„*Tempus fugit*“, odvratih. „Dođi.“

Neko vreme smo šetali po šumi, slušali ptice i povetarac, tamnokosa Džulija i ja, a zatim sam je poveo kroz travnati kanjon od raznobojnih stena, pored potoka koji se ulivao u reku.

Pratili smo reku dok naglo ne naiđosmo na ivicu litice, odakle je, uz duge i maglu, voda zaranjala u silne dubine. Stajali smo tu, piljili preko ogromne doline pod sobom i posmatrali grad od kula i kupola, pozlate i kristala, kroz jutro i izmaglicu.

„Gde... smo ovo?“, zapita ona.

„Tu negde iza čoška“, rekoh. „Dođi.“

Poveo sam je ulevo, onda stazom nazad do litice, i konačno zađosmo iza vodopada. Senke i dijamantske perle... grmljavina kojoj je malo falilo da dostigne moć tišine...

Naposletku smo zašli u tunel, isprva vlažan ali sve suvlji kako se uzdizao. Izveo nas je na galeriju koja nam se otvorila sleva, i ukazali su se noć i zvezde, zvezde, zvezde... Prizor je bio neopisivo ogroman, užaren od novih sazvežđa, dovoljno blistavih da bace naše senke na zid iza nas. Kože nalik na kakav redak uglačan mermer, nagla se preko niskog zida i pogledala naniže.

„Eno ih i dole“, reče. „I sa obe strane! Ispod nas je samo još zvezda, ništa više. A sa strane...“

„Da. Zar nisu lepe?“

Dugo smo ostali tu i gledali smo dok je nisam ubedio da pođemo dalje tunelom. Opet nas je izveo napolje, i pred nama se ukazao razrušen klasični amfiteatar pod suncem kasnog popodneva. Po slomljenim klupama i naprslim stubovima rastao je bršljan. Tu i tamo ležala je pokoja skrhana statua, kao posle zemljotresa. Veoma živopisan krajolik. Mislio sam da će

joj se dopasti i bio sam u pravu. Naizmenično bismo sedali dok nam se ono drugo obraćalo. Akustika je bila odlična.

Onda smo otišli, držeći se za ruke, mnoštvom puteva pod nebom mnogih boja, i naposletku se našli pred mirnim jezerom; na drugoj obali, sunce je tonulo u več. S moje desne strane stajala je svetlucava stenovita gromada. Izašli smo na rt s postavom od mahovine i paprati.

Obujmio sam je rukama, i dugo smo tako stajali, a vetar u drveću bio je pesma na lauti, u harmoničnoj celini s nevidljivim pticama. Još kasnije sam joj raskopčao bluzu.

„Zar ovde?“, rekla je.

„Meni se ovde sviđa. Tebi ne?“

„Divno je. Dobro, važi. Čekaj čas.“

Potom smo legli i voleli se dok nas nisu prekrile senke. Posle nekog vremena je zaspala, kao što sam i želeo.

Bacio sam čini na nju da ostane usnula, jer počinjao sam da se predomišljam koliko je ovo putovanje uopšte bilo mudro. Onda sam nas oboje obukao, podigao je i poneo je nazad. Išao sam prečicom

Spustih je na klupu s koje smo krenuli i pružih se pored nje. Uskoro sam i sam spavao.

Nismo se probudili sve dok sunce nije izašlo; trgli su nas glasovi kupača.

Ona se uspravila i zapiljila se u mene.

„Ono sinoć“, rekla je, „nije mogao biti san. Ali nije moglo biti ni stvarno. Zar ne?“

„Valjda“, rekao sam.

Namrgodila se.

„Sa čim si se to upravo složio?“, pitala je.

„Da idemo na doručak“, rekoh. „Hajdemo. Dođi.“

„Čekaj malo.“ Spustila mi je šaku na podlakticu. „Desilo se nešto neobično. Šta je to bilo?“

„Zašto da uništavamo čaroliju govoreći o njoj? Hajde da jedemo.“

Mnogo me je propitala narednih dana, ali sam neporecivo odbijao da razgovaram o tome. Glupo, sve zajedno je bilo glupo. Nije ni trebalo da je vodim u tu šetnju. Samo je doprinela onoj završnoj svađi zbog koje smo se konačno rastali.

I sada, dok sam se vozio i mislio o tome, shvatio sam još nešto pored toga da sam bio glup. Shvatio sam da sam bio zaljubljen u nju, da je još volim. Da je nisam poveo u tu šetnju, ili da sam priznao njene kasnije optužbe o čarobnjaštvu, ne bi pošla putem kojim je pošla, ne bi i sama potražila moć – verovatno radi zaštite. Bila bi živa.

Ugrizao sam se za usnu i jauknuo. Naglo sam pretekao kola koja su kočila ispred mene i slupao far. Ako sam i ubio nešto što sam voleo, obrnuto svakako neće biti istina.

TREĆE POGLAVLJE

O d tuge i besa moj svet se nekako smanji, i to me izuzetno nervira. Kao da mi se paralizuju sećanja na srećnija vremena, na prijatelje, mesta, mogućnosti. Stisnut u šaci snažnog, uznemirujućeg osećanja, i sam se nekako smanjujem u toj svojoj usredsređenosti, i onda ne vidim ništa drugo. Valjda je to tako delimično zato što odbacujem čitav spektar mogućih izbora, i na izvestan način ograničavam sebi slobodu volje. Ne sviđa mi se to, ali kad prođem izvesnu tačku, ne mogu ja tu više bogzna šta. Kao da sam se prepustio nekoj vrsti determinizma, što mi još više ide na živce. Onda – kakvo vrzino kolo – to samo doliva ulje na vatru mojih poriva i pojačava ih. Najjednostavnije je izboriti se s tim tako što ću se naglavačke zaleteti i ukloniti sam izvor nevolja. Teži način je filozofske prirode: uzmicanje, ponovno uspostavljanje kontrole. Kao i obično, više mi se dopadao teži put. Posledica zaletanja glavom kroz zid može biti i slomljen vrat.

Parkirao sam se na prvom mestu koje sam spazio, otvorio prozor, pripalio lulu. Zakleo se da ne krećem odatle dok se ne smirim. Celog života sam sklon da prenaglim. Valjda nam je to porodična crta. Ipak, nisam hteo da budem kao ostali.

Tako su priređivali sebi svakakve nevolje. Kretanje napred punom parom, nastup u stilu „sve ili ništa“ može biti u redu ako uvek pobediš, ali ako se slučajno nađeš suočen s nečim neuobičajenim, na toj strani leži i veličanstvena tragedija, ili barem operski splet događaja. A po mnogo čemu sudeći, ovo je bio takav slučaj. Dakle, poneo sam se kao budala. Govorio sam ovo sebi dok nisam poverovao.

Onda sam oslušnuo svoje pribranije „ja“, koje se slagalo da sam stvarno bio budala – zato što nisam uvideo rođena osećanja dok sam još mogao nešto preduzeti povodom njih, zato što sam prikazao svoju moć a poricao njene posledice, zato što za sve ove godine nisam bar pretpostavio da mi je neprijatelj po nečemu čudan, zato što trenutno u mislima uprošćavam i umanjujem susret koji me čeka. Ne vredi ščepati Viktora Melmana čim ga ugledam i pokušati da batinama isteram istinu na videlo. Rešio sam da nastupim oprezno, da otvorim četvoro oči i da se pazim. Život nikad nije prost, rekao sam sebi. Sedi mirno i priberi se, preraspodeli snage.

Napetost mi je polako popuštala. Polako, takođe, moj svet je ponovo narastao, i uvideo sam sledeće: moguće je da me S stvarno poznaje, i to dobro, i možda je tako sve uredio da ja batalim razmišljanje i prepustim se trenutku. Ne, neću biti kao ostali...

Sedeo sam i dugo razmišljao pre nego što sam opet upalio auto i lagano se odvezao.

Zgrada na ćošku bila je štokava i sagrađena od cigle. Sezala je četiri sprata u visinu, a na pročelju i zidu prema užoj bočnoj ulici sprejom su mestimično bili našarani prostakluci. Dok sam se šetkao okolo i osmatrao, uočio sam grafite, nekoliko razbitih prozora i požarno stepenište. Tada je već promicala kiša. Dva niža sprata su, sudeći po znaku pored stepenica u malom hodniku u koji sam ušao, zauzimala skladišta pod nazivom

Brut. Mirisalo je na mokraču, a na prašnjavoj prozorskoj dasci desno od mene ležala je prazna flaša džeka denijelsa. Na trošnom zidu visila su dva poštanska sandučeta. Na jednom je pisalo „Skladišta *Brut*“, drugo je nosilo oznaku „V. M.“, a oba su bila prazna.

Krenuo sam uz stepenice, očekujući da zaškripe. Nisu.

U hodniku na drugom spratu nalazila su se četvora vrata bez kvake, sva zaključana. Kroz prozor od mutnog stakla u gornjem delu vrata videle su se kartonske kutije ili nešto nalik tome. Iznutra se nije čulo ništa.

Prepao sam crnu mačku, zadremalu na stepeništu. Ona izvi leđa, pokaza mi zube, zašišta, onda se okrenu, strugnu uz stepenice i nestade s vidika.

Na sledećem odmorištu takođe su postojala četvora vrata – troja očigledno van upotrebe, četvrta zamrljana nečim tamnim i sjajno lakirana. Na njima je visila mesingana pločica s natpisom „Melman“. Pokucah.

Nije bilo odgovora. Probao sam više puta, sa istim ishodom. Ni odatle nije dopirao nikakav zvuk. Verovatno ovde živi, a na četvrtom spratu, gde možda ima krovni prozora, ima atelje. Zato sam se okrenuo i opet pošao uz stepenice.

Stigao sam do vrha i video da su jedna vrata odškrinuta. Zastadoh i oslušnuh načas. S druga strane je dopiralo prigušeno kretanje. Krocih napred i nekoliko puta kucnuh. Iznutra začuh naglo usisavanje daha. Gurnuh vrata.

Stajao je na recimo šest metara od mene, ispod velikog krovnog prozora, licem okrenut meni: visok muškarac širokih ramena, tamne brade i očiju. U levoj ruci je držao kičicu, u desnoj paletu. Na sebi je, preko leviski, imao kecelju zamrljanu bojama, a gore kariranu sportsku košulju. Na štafelaju iza njegovih leđa nalazila se skica nečega nalik na Bogorodicu s detetom. Naokolo je bilo mnogo slika na platnu, sve okrenute prema zidu ili prekrivene.

„Zdravo“, rekoh. „Ti si Viktor Melman?“

On klimnu glavom, ni osmehnut niti namrgođen, pa spusti paletu na obližnji sto a četkicu u teglicu razređivača. Uze, kako mi se učinilo, vlažnu krpu i obrisa ruke.

„A ti?“ , upita, pa baci krpu i opet se okrenu ka meni.

„Merl Kori. Poznavao si Džuliju Barns.“

„Ne poričem“, reče on. „Govoriš u prošlom vremenu, kao da...“

„Jeste, mrtva je. Hteo sam da popričam s tobom o tome.“

„Dobro“, reče on i odreši kecelju. „Hajdemo onda dole. Ovde nema gde da se sedne.“

Okaćio ju je na ekser blizu vrata i izašao napolje. Pođoh za njim. Pre nego što je pošao niz stepenice, okrenuo se i zaključao studio. Kretnje su mu bile ujednačene, gotovo otmene. Čuo sam kišu na krovu.

Istim ključem je otključao tamna vrata na trećem spratu. Otvorio ih je, pomerio se u stranu i dao mi znak da uđem. To i učinih, i pođoh hodnikom pored kuhinje, gde su sve površine bile prekrivene praznim flašama, gomilama posuđa, kutijama od pice. Na kredence su se naslanjale kese za đubre pune do pucanja; pod je izgledao mestimično lepljivo, i mirisalo je na fabriku začina pored klanice.

Dnevna soba, na koju sam potom naišao, bila je velika, s dve crne sofe udobnog izgleda, sučeljene preko bojišta od orijentalnih tepiha i kojekakvih stočića, svaki s po nekoliko prepunih pepeljara. U daljem uglu, pred teškim crvenim zastorom na zidu, stajao je divan koncertni klavir. Brojne niske police za knjige bile su pune okultnog štiva, a uz njih, na njima i pored nekoliko fotelja stajale su gomile časopisa. Ispod najvećeg ćilima virilo je nešto nalik na ugao petokrake zvezde. Tu i tamo je lebdeo ustajali zadah mirišljavih štapića i vutre. Meni zdesna je lučni prolaz vodio u drugu prostoriju, a vrata levo od mene behu zatvorena. Slike poluverske prirode – njegova dela, pretpostavih – visile su na nekoliko zidova. Delovale su nekako šagalovski. Uopšte nisu bile loše.